

Mishnah Ma'aserot, chapter 2

משנה מעשרות פרק ב

(1) If one [an *am ha'aretz* who is careless regarding Levitical gifts, and there is a doubt regarding his produce as to whether or not it was tithed] was passing on the street and said: Take for yourselves from my figs [since these have not yet been taken indoors, and thus were not yet liable to tithes] one may eat of them and not be liable to tithes [though if one sells the produce they are liable even if they have not seen **“the front of the house”** (see above 1:5), however, a present is not considered a sale]. Therefore, if they brought them into their houses they must give priestly dues as if they were certainly untithed. [Since the one offering the figs assumes that the small amount of figs given will be eaten incidentally outside the house, thus he didn't tithe them.] If he said take and bring it into your houses [i.e., I have already tithed them, we believe the *am ha'aretz* that their preparation is complete, and thus] one may not eat of it incidentally [nevertheless, we have a doubt that they were, in fact, tithed], therefore, if they brought them into their house they need tithe them only as [doubtful produce, subject to the laws of] *demai* [he sets aside tithes and *terumat ma'aser* (see Demai chapter 1 for various leniencies)].

היה עובר בשוק ואמר טלו לכם תאנים, אוכלין ופטורין. לפיכך אם הכניסו לבתיהם, מתקנים ודאי. טלו והכניסו לבתיכם, לא יאכלו מהם עראי. לפיכך אם הכניסו לבתיהם, אינם מתקנים אלא דמאי: ב היו יושבין בשער או בחנות ואמר טלו לכם תאנים, אוכלין ופטורין, ובעל השער ובעל החנות חיבין. רבי יהודה פוטר, עד שיחזיר

(2) If men were sitting in a doorway or a shop and he [a passerby] said: Take from my figs; [though the figs have now seen “the front of a house” since they do not own the house] they may [incidentally] eat and be exempt from tithes. However, the owner of the doorway, or the owner of the shop is liable [to tithe]. Rabbi Yehudah [maintains that since one is embarrassed to eat in a doorway or

רבנו עובדיה מברטנורא

א היה עובר בשוק: עם הארץ החשוך על המעשרות. אוכלין ופטורים: דאימר, לא ראו פני הבית ולא הוקבעו למעשר ואף על גב דמכר קובע למעשר, האי מתנה יהיב להו ומתנה אינה קובעת. מתקנים ודאי: שהנותן לא עישר, דסבר הוא, שיאכלו בשוק ולא בעו עשורי, וכיון דהכניסום לבית הוקבעו. ודוקא שנתן להם דבר מועט שראוי לאכלו בשוק, אבל אם נתן דבר מרובה, או שהיה המקבל אדם שאין דרכו לאכול בשוק, או הדבר הניתן אינו נאכל כך כמות שהוא, בכל אלו הוי כאילו אמר הכניסו לבתיכם, ואסור שיאכל מהם עראי דמסתמא כבר הוקבעו למעשר. אין מתקנים אלא דמאי: ונותן תרומת מעשר לכהן, ומעשר ראשון ועני נוטל לעצמו. ב ואמר טלו לכם תאנים: בעל השער או בעל החנות אמר כן. ובעל השער ובעל החנות חיבין: דביתו של אדם טובל לו,

a shop owner where he usually sits to service his customers, this is not considered as though the produce were brought indoors and] exempts him, unless he turns his face, or changes the place where he was sitting [the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah].

(3) If a man brings up fruit from the Galil to [sell in] Yehudah, or if he goes up to Jerusalem [though he camps along the way], he may eat them [without tithing] until he reaches his intended destination, and so, too, [if before he reaches his destination he changes his mind and wants to return home he may eat of them] when he returns. Rabbi Meir, however, says: Only until he reaches the place where he intends to spend shabbat [even if he reaches there several days before shabbat]. But pedlars who roam about cities may eat [their untithed produce] until they reach the place where they intend staying overnight. Rabbi Yehudah says: The first house he reaches is considered his house [regarding the laws of tithing].

(4) If one set aside the *terumah* from fruit before his work [in regard to the laws of tithing] was completed; Rabbi Eliezer says: [Giving *terumah* itself obligates its tithing and thus] it is forbidden to eat them incidentally. But the Sages permit,

בנו עובדיה מברטנורא

אבל לא לאחרים. ורבי יהודה פוטר: משום דשער וחנות, אדם בוש לאכול בתוכו, וחצר הקובעת למעשר, היא כל שאין אדם בוש לאכול בתוכה. עד שיחזיר פניו: במקום שיושב ומוכר הוא בוש לאכול בלא חזרת פנים, אבל במקום שאינו יושב ומוכר אינו בוש, וקיימא לן מקום שהוא בוש פטור, מקום שאינו בוש חייב. ואין הלכה כרבי יהודה. ג המעלה פירות מן הגליל: ליקט פירות בגליל כדי למכרן ביהודה, לא הוקבעו למעשר אפילו לן בדרך, עד שיגיע ליהודה שדעתו למכרם שם. וכן בחזרה: אם קודם שהגיע ליהודה נמלך להחזיר לגליל, אוכל מהן עראי בדרך עד שיגיע לגליל. עד שהוא מגיע למקום השביתה: למקום שהוא רוצה לנוח שם בשבת, ומיד כשיגיע שם הוקבעו פירותיו למעשר אף על פי שעדיין לא הגיעה שבת ואין הלכה כרבי מאיר. והרוכלין המחזירין בעיירות: למכור בשמים ותמרוקי הנשים, ומוליכין עמהם פירות. אוכלים מהן עראי עד שיגיעו למקום הלינה, וכשמגיעים שם הוקבעו הפירות למעשר. ר' יהודה אומר בית ראשון שבעיר שהוא לן שם, קובע למעשר ואפילו הוא לן בקצה האחר של העיר, לפי שאדם רוצה לפנות כליו בבית ראשון שהוא פוגע כדי ללון שם. ואין הלכה כר' יהודה. ד עד שלא נגמרה מלאכתן: שלא הגיע

את פניו, או עד שישנה מקום ישיבתו: ג המעלה פרות מן הגליל ליהודה, או עולה לירושלים, אוכל מהם עד שהוא מגיע למקום שהוא הולך וכן ביהודה. רבי מאיר אומר, עד שהוא מגיע למקום השביתה. והרוכלין המחזירין בעירות, אוכלים עד שמגיעים למקום הלינה. רבי יהודה אומר, הבית הראשון הוא ביתו: ד פרות שתקמן עד שלא נגמרה מלאכתן, רבי אליעזר אוסר מלאכול

except in a case where it is a basket of figs [there, if one sets aside *terumah* he indicates that he finished with their preparation]. If one set aside *terumah* from a basket of figs Rabbi Shimon permits [and maintains the view of the mishnah (1:5) that produce which is usually packed in a basket is liable when its been covered; if it has not been covered, then after the vessel has been filled with them and if the vessel has not been filled with them, then after he gathers all that he wants]. While the Sages [consider this as “gathering all that he wants” and thus] forbid [where he set aside *terumah* even before it has been covered, the *halachah* follows this view, since one would not continue to fill the basket after having set aside *terumah*, since he this would be mixing in new *tevel* produce].

(5) If one says to his friend [who is picking figs]: Here is this *issur* [coin] and give me for it five figs, [since a sale fixes liability for tithing] he may not eat them until he tithes; these are the words of Rabbi Meir. Rabbi Yehudah says: If he [picks them and] ate them one by one, he is not liable, [this is not the usual manner of a sale, and thus does not fix liability for tithing] but if [he handed him] several together he is liable. Rabbi Yehudah related: It once happened in a rose garden in Jerusalem that they were selling three to four figs for an *issur* and [since they ate them one by one] neither *terumah* nor tithes were ever set aside from it.

(6) If one said to his friend: Here, take this *issur* for ten figs, which I will select

רבנו עובדיה מברטנורא

גרנן למעשר, כל פרי ופרי כפי מזה שמפורש לעיל. ר' אליעזר אוסר לאכול מהן עראי: עד שיפריש כל מעשרותיהן, דתרומה טובלת: וחכמים מתירים: דסברי אין תרומה טובלת, אלא אם כן תרם מתוך הכלכלה. כלכלת תאנים שתרמה עד שלא הגיע גרנן למעשרות. ר' שמעון מתיר: אפילו תרם מתוך הכלכלה. וחכמים אוסרים: והלכה כחכמים דתרומה קובעת למעשר כשתרם מתוך הכלכלה, ולאחר שתרם אסור לאכול עראי מאותה כלכלה עד שיפריש כל המעשרות. ה' עד שיעשר: דמקח טובל. ואם צירף: שלקח בעל הגינה שתיים כאחת ונתן לו, חייב. אבל בזמן שהקונה ליקט ואכל מודה ר' מאיר דאובל אחת אחת. אמר ר' יהודה מעשה בגינת ורדין וכו': והתם בעל הגינה היה מלקט, שלא היו מניחים ליכנס שם אדם מפני הורדים ואף על פי כן לא הופרש ממנה תרומה

[from the tree] he may select [and pick one by one] and eat [without tithing]. [If he said:] For a cluster of grapes which I will choose he may select [individual] grapes from the cluster and eat. [If he said:] For a pomegranate which I will choose, [while the pomegranate is still connected to the tree] he splits it and eats [from it]. For a watermelon he may slice a piece and eat it. However, if he said: For these twenty figs, or, For these two grape clusters, or, For these two watermelons [here, the sale does not obligate its tithing and], he may eat them in the usual way and still be exempt from tithing, since he bought them while they were still attached to the ground [it is as if he is part owner of the garden and thus his liability is only when he brings it to his house].

(7) If one hired a worker to help him harvest figs and he said to him [I agree to work] providing I may eat the figs [during harvesting, since scripture entitles him to do so (see Deuteronomy 23:25) this not considered a sale and thus], he may eat them and is not liable [to tithe]. If, however, he says: On the condition that I and my son may eat, or; That my son may eat as part of my wages, he eats and is exempt but [regarding his son this is considered a sale and therefore] his son eats and is liable. If he says: That I might eat of them during the harvest and afterwards, during the time of harvest he eats and is exempt; but if he eats after

רבנו עובדיה מברטנורא

ומעשר מעולם. והלכה כר' יהודה. **ו שאבור:** שאברור ואבחר. **בורר ואוכל:** תולש אחת אחת ואוכל. אבל אם תלש וצירף שתיים חייב. **מגרגר:** מלקט גרגיר גרגיר ואוכל. **פורט:** בעוד הרמון במחבר פורט ממנו גרגיר גרגיר ואוכל. **ובאבטיח סופת ואוכל** גרסינן. כלומר, חותך חתיכות דקות ואוכל. **ז לקצות בתאנים:** לעשות קציעות. יש מפרשים לשטחן ליבש ויש מפרשים לחתכן במקצועות שרגילים לחתוך בהם התאנים. **ואמר לו על מנת שאוכל תאנים:** ולא היה צריך לתנאי זה דבלאו הכי אוכל בדין תורה דכתיב (דברים מג) כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים וגו' ובפועל הכתוב מדבר הלכך לא היה מקמח ואינו קובע למעשר. **על מנת שאוכל אני ובני:** אכילת בנו היה מקח וקובע. **ולאחר הקציעה:** שגמר כבר פעולתו, אינו אוכל בדין תורה ובא לאכול מכח התנאי והווי כמקח.

the time of harvest he is liable, since Biblically he is not entitled to eat. This is the general rule: One who is entitled to eat Biblically (see Bava Metziah 7:2) is exempt [from tithing] and one who is not entitled to eat Biblically is liable.

(8) If one [a worker] is working [at harvesting] poor figs he may not eat from good figs and if he is working at

good figs he may not eat from poor figs; but he may restrain himself until he reaches the area of good figs and [then] eats. If one exchanges with his friend his fresh figs for the other's fresh figs, or, his dried figs for the other's dried figs, or, his fresh figs for the other's dried figs [an exchange is considered a sale and] he is liable to tithes. Rabbi Yehudah says: If one exchanges for the other's fresh figs, he is liable, but for the other's dried figs he is exempt. [Rabbi Yehudah maintains a sale does not obligate tithing where its preparation has not yet been completed.]

רבנו עובדיה מברטנורא

האוכל מן התורה פטור: ובפרק השוכר את הפועלים (דף פז) מפרש אלו אוכלים מן התורה העושה במחובר לקרקע בשעת גמר מלאכה ובתלוש עד שלא נגמר מלאכתו. **ה בלבסטים:** מין ממיני התאנים הרעים. **בבנות שבע:** מין של תאנים לבנים וטובים. **לא יאכל בבנות שבע:** דכתיב (שם) כי תבא בכרם רעך ואכלת ענבים מזה תלמוד לומר ואכלת ענבים וכי לא ידענו שאין בכרם אלא ענבים, מכאן שאם היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים. **אבל מונע הוא את עצמו:** פועל רשאי להיות מונע את עצמו שלא לאכול בשעה שעושה ברעות, עד שמגיע ליפות, ואוכל מן היפות מה שהיה לו לאכול ברעות. **זה לאכול וזה לאכול:** אכול אתה בתאנים שלי, ואני אוכל בשלך. **זה לקצות וזה לקצות:** אכול אתה בקציעות שלי השטוחות ליבש או החתוכות במקצועות, ואני אוכל בקציעות שלך. **זה לאכול וזה לקצות:** אכול אתה בתאנים הלחים שלי, ואני אוכל בקציעות שלך, בכל אלו הוי מקח וקובע למעשרות. **המחליף לאכול חייב, לקצות פטור:** דאין מקח קובע בדבר שלא נגמרה מלאכתו. הלכך קציעות הללו שלא נגמרה מלאכתן אין המקח קובע בהן. והלכה כרבי יהודה.

שאינו אוכל מן התורה. זה הפלל, האוכל מן התורה, פטור. ושאינו אוכל מן התורה, חייב: ח היה עושה בלבסטים, לא יאכל בבנות שבע. בבנות שבע, לא יאכל בלבסטים. אבל מונע הוא את עצמו עד שמגיע למקום היפות ואוכל. המחליף עם חברו, זה לאכול וזה לקצות, זה לקצות וזה לקצות, זה לאכול וזה לקצות, חייב. רבי יהודה אומר, המחליף לאכול, חייב, ולקצות, פטור: